

Ako je to u vás?

What are your rules?

2021-1-SK01-KA122-SCH-000035627

REPORT

Gymnázium sv. Vincenta
de Paul Levice

**Co-funded by
the European Union**

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Obsah

Úvod – Bibiána Šebová.....	3
Autonómia v Južnom Tirolsku – Miloš Harmady.....	7
Život v Bolzane – Soňa Panfilovová.....	10
Historické centrum mesta Bolzano – Sandra Violová.....	12
Národnostné menšiny v Južnom Tirolsku – Nina Havranová.....	15
Poľnohospodárstvo v Južnom Tirolsku – Ján Pavol Babocký.....	17
Školstvo – Viktoria Švecová.....	18
Folklór a tradície – Mária Beňačková.....	21
Viera a náboženstvo – Agáta Tordová.....	21
Múzeá, hrady – Daniela Hornáková.....	23
Mladí ľudia a voľný čas – Erik Frtús.....	25
Športové podujatia v Južnom Tirolsku – Kristián Griesbach.....	26

Úvod

Náš týždeň na krátkodobej mobilite v Bolzane.

Počas projektového týždňa v partnerskej škole sme robili mnoho aktivít, ktoré sa mi veľmi páčili, pretože som mohla vidieť zaujímavé miesta, naučiť sa niečo nové a celkovo sa tam úžasne zabaviť.

Navštívili sme napríklad niektoré múzeá, ako Ötziho múzeum alebo Pamätník víťazstva. Takisto aj zámok Tirol, vinárne v Laimburgu, Trautmannsdorfské záhrady... Mali sme tiež možnosť navštíviť dedinu Oberbozen nad Bolzanom a prejsť sa v jej okolí. Bolo tu naozaj krásne a úplne iné ako v druhej časti Bolzana. Avšak pre mňa najzaujímavejší bol ľadovec Val Senales - Grawand s 3251 m. Nikdy v živote som nebola v takej výške.

Strávili sme niekoľko dní v škole s miestnymi študentmi a mohla som vidieť, ako vyzerá tamojšie učenie a školský systém. Takmer každý predmet bol v nemčine, čo bol skvelý spôsob, ako si zlepšiť jazykové znalosti. Okrem praktických workshopov v teréne sme mali aj niekoľko prednášok o autonómii Južného Tirolska či o Ladínoch. Bolo to veľmi poučné a dozvedela som sa veľa informácií a zaujímavostí.

Celkovo som s projektom Erasmus veľmi spokojná a som vďačná, že som bola vybraná, aby som sa zúčastnila na tomto projekte. Dozvedela som sa veľa o autonómii Južného Tirolska a mala som možnosť spoznať Bolzano. Dozvedela som sa aj o ďalšej národnostnej menšine v Južnom Tirolsku – o Ladínoch, čo bolo úplne šokujúce, pretože som o tejto komunite nikdy predtým nepočula a naučili nás aj nejaké nové slová v ich jazyku. Najviac som sa zlepšila v jazyku. Najprv som sa snažila hovoriť po anglicky, ale potom som si uvedomila, že je to zbytočné, pretože veľa ľudí, napríklad v obchodoch, v MHD atď., malo problém hovoriť po anglicky, takže som musela hovoriť len po nemecky, čo mi veľmi pomohlo. Aj vyučovanie prebiehalo väčšinou v nemčine. Nakoniec som sa stala istejším v rozprávaní v tomto jazyku a tiež celkovo istejším. Získala som istý druh sebaistoty a samostatnosti.

Celý tento projekt Erasmus je skvelý, pretože mnohí študenti majú možnosť zlepšiť si jazyk, naučiť sa niečo nové, spoznať nových ľudí a získať nezabudnuteľné zážitky.

Gymnázium sv. Vincenta
de Paul Levice

Co-funded by
the European Union

Gymnázium sv. Vincenta
de Paul Levice

Co-funded by
the European Union

Gymnázium sv. Vincenta
de Paul Levice

Co-funded by
the European Union

V deväťdesiatych rokoch silneli hlasy volajúce po územnej autonómii pre Maďarov žijúcich na Slovensku. Autonómia nikdy neuzrela reálnu podobu. Bola to iba koncepcia jednej politickej strany, reprezentujúcej uvedenú menšinu.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku ?

Autonómia v Južnom Tirolsku

Južné Tirolsko je od roku 1919 súčasťou Talianska. Stalo sa tak po prvej svetovej vojne, konkrétne po podpísaní zmluvy zo Saint Germain. Rakúska monarchia, ktorá prehrala vojnu musela odovzdať toto územie Taliansku.

Nespokojnosť nemeckých obyvateľov Južného Tirolska s uvedeným rozhodnutím viedlo k mnohým prejavom odporu a k boju za autonómiu. Prvá autonómia z roku 1948 nepriniesla požadovanú spokojnosť a po ostrých protestoch a teroristických útokoch sa problematike Južného Tirolska začala venovať aj OSN.

Až autonómny štatút z roku 1972 preniesol na spolkovú krajinu Južné Tirolsko širokú škálu legislatívnych a administratívnych právomocí. Uplatňuje sa rozdelenie na primárne a sekundárne kompetencie a štátne kompetencie.

Štátna právomoc

V týchto oblastiach podlieha Južné Tirolsko štátnym zákonom a predpisom Talianska :

Pristáhovalectvo, Obrana, Polícia, Právo (Ústavný súd, Najvyšší súd), Financovanie (prideľovanie dotácií a štátnych stimulov).

Primárna právomoc Južného Tirolska

Južné Tirolsko môže prijímať právne predpisy a vydávať dekréty bez konzultácie s orgánmi, ale provinčné zákony musia byť v súlade so zásadami talianskej ústavy a so zásadami EÚ :

Kultúra, Školstvo, Jasle a sociálne služby, Cesty, Bývanie, Miestna verejná doprava, Turistika, Remeslá, Obchod, Priemysel, Poľnohospodárstvo, Civilná obrana, Prírodné parky.

Sekundárne právomoci Južného Tirolska

V týchto oblastiach musí provincia dodržiavať zásady a zákony štátu, ale Južné Tirolsko môže slobodne regulovať podrobnosti : Šport, Školy, Zdravie.

Súčasný základný princípy autonómie Južného Tirolska sú:

- etnická proporционаlita vo verejných službách a (provinčnom) systéme vlády a pri rozdeľovaní verejných zdrojov.
- účasť všetkých etnických skupín na procese miestneho politického rozhodovania.

- viacjazyčnosť verejných úradov a služieb, dvojajazyčné a trojjazyčné názvy.
- učenie sa jazykov v rodnom jazyku.
- vysoký stupeň autonómie pre každú jazykovú skupinu; najmä v kultúrnej a vzdelávacej politike

Obr. 1 Tirolsko v súčasnej podobe

Obr. 2 Dvojajazyčné označenie v uliciach

Obr. 3 Dvojazyčné označenie majú školy v celom Tirolsku

Naše Slovensko ma krásnu prírodu, množstvo hradov, zámkov jaskýň, kostolov a nájdeme tu aj kopec historických pamiatok. Život na Slovensku ale určite nie je čisto ideálny a napríklad naša doprava nie je nejak extra prepracovaná.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku?

Život v Bolzane

Okolie

Krásne hory, množstvo hradov a pravá talianska kuchyňa... To je Južné Tirolsko. Na každom rohu je nejaká pekná vinica alebo jablkový sad. Keďže sa tu nachádzajú Alpy, tak je v okolí veľa možností na turistiku, čo celoročne priťahuje veľké množstvá turistov. Cez Bolzano tečie rieka Adiga ktorá je druhou najdlhšou riekou v Taliansku. V meste a v okolí je viditeľný aj rakúsky vplyv. V Bolzane sa takmer všade nachádzajú dvojazyčné tabule a obyvatelia hovoria taliansky aj nemecky.

Doprava v Bolzane

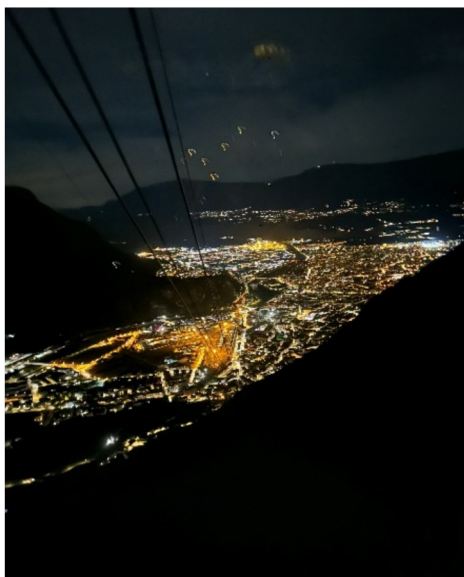
Cez mesto vedú klukaté uličky, po ktorých sa môžete prechádzať a pozeráť sa na pôsobivé príklady gotickej a románskej architektúry. Množstvo cyklistických chodníkov umožňuje ľuďom ľahkú prepravu aj na bicykli. Miestni obyvatelia tu veľmi nejazdia autami, pretože Bolzano má veľmi dobrý systém verejnej dopravy. Autobusy však bývajú často preplnené. Cestou z hlavnej stanice sme sa v jednom tlačili ako „sardinky“. Ledva sa zavreli dvere. Ani lanovky pre Bolzano nie sú nič nezvyčajné. Sú hlavným spôsobom dopravy pre mnohých obyvateľov horských dedín. Ľudia na nich chodia do práce, či do školy. Premávajú dokonca aj v noci. Nočná cesta lanovkou bol pre nás výnimočný zážitok, no pre ľudí v Bolzane je to bežná súčasť dňa.

Stravovanie

V Bolzane je mnoho reštaurácií, ktoré podávajú typickú taliansku kuchyňu, ale tiež tu nájdete reštaurácie, ktoré vám ponúknu typické tirolské knedličky s kúskami špenátu. Jednu takú reštauráciu sme navštívili. Cesta tam peši trvala tak dlho, že aj keď nám tie knedličky veľmi nepadli na chuť, celé sme ich zjedli od hladu. Samozrejme okolie Bolzana je aj veľmi dôležitým výrobcom vína v regióne, takže tu nájdete veľa dobrých barov a krčiem.

Nakupovanie

Každá štvrť v meste má svoje nákupné ulice a oblasti, no najlepšie sa nakupuje v historickom centre mesta. Vyrábajú sa tu keramické sochy a všade sú dostupné talianske a tirolské módné značky. Bola tu aj predajňa tradičných Loacker keksíkov, ktoré sa vyrábajú v tomto meste. Nás však najviac zaujali kníhkupectvá, v ktorých predávali knihy v troch jazykoch. V taliančine, nemčine a v angličtine. V centre mesta sa každý deň konajú trhy, kde predávajú čerstvé ovocie, lokálne syry a množstvo kvetov. No ľudia tu veľa nakupujú aj v supermarketoch.

Obr.1
Nočný
výhľad
z lanovky
na Ritten

Obr.2
Rieka
Adiga

Historické centrum mesta Bolzano

Historické centrum mesta Bolzano tvorí fascinujúce prepojenie medzi tradíciami a moderným životom jeho obyvateľov.

Môžeme ho teda opísať, ako jedno unikátne umelecké dielo, ktoré vyniká práve zachovaním jeho tradičnej architektúry, pre ktorú je charakteristické jej jedinečné prepojenie talianskej, rakúskej a alpskej architektúry.

Architektúra mesta Bolzano

Najcharakteristickejšou črtou architektúry špecificky v tomto meste je vplyv fašizmu na architektúru tzv. fašistická architektúra. Tento typ architektúry vychádzal z ideológie fašizmu a ovplyvnil aj vtedajší vývoj architektúry všeobecne na území južného Tirolska v 30. rokoch minulého storočia.

Symbolickým fašistickým architektonickým dielom je historický pamätník víťazstva, ktorý nesie názov Monumento alla Vittoria. Jedná sa o pamätník, ktorý bol spracovaný na osobitnú objednávku Benita Mussoliniho. Samotná pamiatka nesie podobu veľkej brány víťazstva, ktorá bola venovaná mučeníkom prvej svetovej vojny a obsahuje latinský nápis siahajúci až do dejín Rímskej ríše.

Historické pamiatky mesta Bolzano

Prvou a veľmi markantnou historickou pamiatkou tohto unikátneho mesta je Katedrála Nanebovzatia Panny Márie. Jedná sa o gotický farský kostol, ktorý bol vybudovaný v rokoch 1504 až 1519. Mnohých návštevníkov Bolzana prvotne upúta jeho exteriér, ktorý má mnoho charakteristických a estetických znakov, ako sú napríklad jeho vysoká a elegantná veža, výrazná strecha a vzorované dlaždice. Má taktiež veľmi pútavý interiér, ktorý je tvorený gotickú kazateľnicou vytesanou z pieskovca, barokovým polychrómovaným mramorovým oltárom a barokovou kaplnkou s freskami z 18. storočia.

Ďalšou markantnou historickou pamiatkou tohto mesta je Via dei Portici. Jedná sa o uličku v meste Bolzano, pre ktorú je ukážková nádherne zdobená fasáda domov. V minulosti tu prebiehali trhy, ktoré sa tradične organizovali. Aj dnes tu nájdeme veľké množstvo obchodov. Svoju obchodnícku povest' a ducha si nesie až do dnešného dňa a stále je najznámejšou, a najvýznamnejšou ulicou v meste Bolzano.

Nachádza sa tu ešte jedna veľmi unikátna historická pamiatka a to Kostol svätého Jána. Ide o malý kostol, ktorý bol vysvätený v roku 1180. Jeho interiér pôsobí naozaj fascinujúco svojimi osobitnými umeleckými dielami. Umelecké diela v interiéri boli vytvorené umelcami z Giottovhho hnutia prezývaného Vagabond. Predstavili nový plastický štýl a ohromujúcu freskovú techniku.

Obr.1 Monumento alla Vittoria

Obr.2 Katedrála Nanebovzatia Panny Márie / Duomo /

Obr.3 Ulica Via dei Portici.

Obr.4 Na tomto obrázku môžeme vidieť Kostol svätého

Jána.

Národná menšina Maďarov u nás na južnom Slovensku nie je v najvýhodnejšom postavení. Veľa práv, ktoré by pre nich mali byť samozrejmosťou, samozrejmosťou nie sú. Môže za to najmä predstava, že tieto požiadavky Maďarov sú nadštandardné.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku?

Národnostné menšiny v Južnom Tirolsku

Južné Tirolsko sa často hodnotí ako príkladný model právneho i praktického spolužitia viacjazyčných národov na spoločnom území. Žije tu nemecká menšina, Ladíni spolu s rodenými Talianmi.

Vo všetkých mestách a dedinách je možné nájsť nápisy v taliančine, ale tento istý nápis musí byť aj v nemčine. Väčšina obyvateľov ovláda oba jazyky, čo uľahčuje komunikáciu. V školách sa deti učia oba jazyky.

Ladíni

Ladíni sú etnická skupina v severnom Taliansku. Obývajú päť údolí v Dolomitoch, ktoré sú známe ako Ladínia. Ladíni používajú ako svoj každodenný jazyk ladínčinu, ktorá patrí medzi rétorománske jazyky. Ladínčinou hovorí 4% obyvateľov Južného Tirolska.

V súčasnosti majú Ladíni možnosť využívať svoj jazyk každý deň, majú vlastné noviny v ladínčine. V údoliach obývaných Ladínmi dokonca nájdete značky v troch jazykoch a to v nemčine, taliančine a ladínčine.

Nemci

62% obyvateľov považuje za svoj materinský jazyk nemčinu, teda Nemci tvoria viac ako polovicu obyvateľov Južného Tirolska. Nemecky hovoriaci obyvatelia žijú najmä v dedinách a v meste Merano.

Taliani

Taliansky hovoriacich obyvateľov je 23% a väčšina z nich žije v meste Bolzano. Taliansky jazyk sa vyučuje v školách a preto by ho mal ovládať každý obyvateľ. Zistili sme, že pravdepodobne si v bežnom živote na taliančinu najviac potrpia asi vodiči autobusov, ktorí sa väčšinu času tvária, že po nemecky nevedia. 😊

Obr.1 Dvojazyčná tabuľa označujúca autonómnu oblasť Južného Tirolska.

Obr.2 Ladínska vlajka: modrá farba znázorňuje oblohu, biela znázorňuje sneh a zelená lúky a lesy.

Tradičné činnosti na Slovensku nájdeme ešte aj v súčasnosti, najmä na severe Slovenska, avšak pomaly, ale isto vymierajú. Poľnohospodárstvo na Slovensku nie je v príliš ukážkovom stave, miestami až v žalostnom. Rozľahlé polia a nadrozmerné stroje ničia pôdu a taktiež majú negatívny vplyv aj na celý ekosystém. Problém Slovenských poľnohospodárov s odbitom na domácom trhu je značne viditeľný najmä kvôli nízkym cenám potravín zo zahraničia.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku?

Poľnohospodárstvo v Južnom Tirolsku

Poľnohospodárstvo je výborným príkladom a taktiež kľúčovým odvetvím v Južnom Tirolsku, prispievajúcim k hospodárskemu rastu a zachovaniu tradičnej kultúry regiónu. Vinice, ovocné sady a lúky sú neodmysliteľnou súčasťou tejto oblasti. Poľnohospodárstvo poskytuje miestnym obyvateľom prácu a vytvára dôležitý zdroj príjmu. Okrem toho je aj turistickou atrakciou, priťahujúcou návštevníkov zo všetkých kútov sveta.

Plodiny

Južné Tirolsko je známe svojou rozmanitosťou plodín a ovocia, ktoré sú tu pestované. V oblasti vidieckej krajiny sa nachádzajú rozľahlé vinohrady, v ktorých produkujú vynikajúce vína s dlhoročnou tradíciou. Okrem viniča sa tu pestuje aj veľké množstvo ovocia vyvážaného do celej Európy, predovšetkým jablká, ale aj iné druhy ovocia. Tieto ovocné sady sú charakteristické svojou dokonalou údržbou a zároveň nenarušujú okolitú prírodu. Priestranné lúky využívané ako kosienky a taktiež aj pasienky sú dokonalým príkladom šetrného obhospodarovania pôdy, pričom lokálny trh a malé rodinné podniky prispievajú k finančnej udržateľnosti tohto spôsobu hospodárstva.

Tradičné metódy a modernizácia

V južnom Tirolsku je zreteľná kombinácia tradičných poľnohospodárskych metód a modernizácie. Mnohí farmári si stále udržiavajú tradičné spôsoby práce s dôrazom na kvalitu. Zároveň však využívajú aj najnovšie technológie a moderné postupy, aby zvýšili účinnosť, hygienu a udržateľnosť svojich farmárskych činností. Napríklad automatické zavlažovacie systémy sú dnes takmer neodmysliteľnou súčasťou miestneho poľnohospodárstva. Solárne panely a rôzne inteligentné senzory sa postupne zavádzajú do praxe moderných poľnohospodárskych prevádzok. Automatické dojičky a dokonalé spracovanie mlieka od lokálnych chovateľov sú vzorovým príkladom pre iné krajiny.

Agroturizmus

V regióne južného Tirolska sa taktiež rozvíja agroturizmus, ktorý umožňuje návštevníkom zažiť život na farme a spoznať poľnohospodárske postupy a tradície. Miestni farmári otvárajú svoje brány pre turistov, ponúkajúc im možnosť vidieť, ako sa pestuje a spracováva miestna plodina, ako sa chovajú hospodárske zvieratá a ako sa vyrába tradičná miestna strava. Tento typ turizmu poskytuje autentickú skúsenosť pre návštevníkov, zároveň prispieva k podpore miestnej ekonomiky. V tomto regióne môžeme tiež pozorovať prílev ľudí

najmä zo strednej Európy a taktiež aj Balkánskeho polostrova za lepšími pracovnými podmienkami, predovšetkým na sezónne práce ako je zber ovocia.

Obr.1 Tradičné tirolské vinice

Obr.2 Lúky na vidieku

Obr.3 Vínna pivnica s dlhoročnou tradíciou

Veľa žiakov na Slovensku si myslí, že to majú ťažké na školách.

Tí však ešte neboli v Južnom Tirolsku.

Školstvo v Tirolsku je o mnoho tvrdšie a drsnejšie.

Školstvo

Vyučovanie

Väčšinu času vyučovanie na stredných školách na Slovensku trvá do cca 13:30 ak žiaci nemajú 7. alebo 8. hodinu. No v Tirolsku je bežné, že žiaci končia aj o 14:30-15:00. Študenti majú len jednu 15 minútovú prestávku a jednu polhodinovú obednú prestávku, čo je veľký skok pre nás Slovákov, keďže na našich školách máme prestávku po každej vyučovacej hodine.

Jazyk

Na Slovensku ak chcete ísť študovať bilingválne musíte ísť na bilingválne stredné školy avšak v Južnom Tirolsku je viac bilingválnych škôl ako jednojazyčných. Vyučovacím jazykom je nemčina a taliančina a v ladínskych oblastiach sa k týmto jazykom pridáva ladínčina. Samozrejme v rozvrhu sa nachádzajú aj hodiny angličtiny.

Hodnotenie

V tejto autonómnej časti Talianska sa v školách hodnotí úspech žiaka známami od 1 do 10. Tak ako u nás sa v poslednom ročníku na stredných školách píše maturita, je to tak aj u nich. Majú tam taktiež maturitu, ktorá je rozdelená na dve časti – ústna a písomná. Písomnú časť píše z nemčiny, ekonomiky, práv a humánnych vied a ústna časť je trochu zložitejšia lebo tam majú všeobecný prehľad a otázky to všetkých predmetov.

Slovensko má bohaté kultúrne tradície, folklór je veľmi výrazný a zaujímavý. Slovenský národ svoj folklór dôsledne udržiava, piesne, hudba a tanec sa prenášajú z generácie na generáciu. Na Slovensku pôsobia mnohé folklórne súbory. Mnohé slovenské ľudové piesne sú veľmi rytmické a veselé, zabavia pri tanci, niektoré sú naopak smutné a hovoria o láske medzi ľuďmi, sklamaníach, o láske k rodnému kraju, o kráse alebo zábave. Ľudové piesne sa spievajú nielen na folklórnych slávnostiach, ale učia sa ich aj deti v školách, aby poznali svoje kultúrne dedičstvo. Tradičný tanec možno vidieť na festivaloch a folklórnych slávnostiach, ktoré sa každoročne konajú po celom Slovensku.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku ?

Folklór a tradície

Návšteva Bolzana v Južnom Tirolsku bola pre mňa veľkým zážitkom. Tirolsko označované ako srdce álp nie je plné len hôr s výhľadmi, ale taktiež aj múzeami, kostolmi a mestskými trhmi. Čo sa týka folklóru a tradícií v Južnom Tirolsku, ľudia sa snažia ich čo najviac zachovávať. To najmä počas kresťanských sviatkov.

S pánom učiteľom Harmadym sme prišli do Bolzana dva týždne pred Veľkou nocou. V nedeľu 26. marca sme boli aj na svätej omši v Oberbozen. Bola to piata pôstna nedeľa. Pred začiatkom omše sa veľký zástup ľudí v tradičných krojoch s rôznymi charakteristickými prvkami premiestnil do kostola. Spreádzala ich dychová hudba. Dychovka v Južnom Tirolsku je významnou súčasťou kultúry a taktiež aj neoddeliteľnou súčasťou každého festivalu. V zástupe sa taktiež ukázali ľudia v záchranárskych vestách, policajti, vojaci. Na konci sme ich my laici nasledovali do kostola. Omša bola po taliansky aj nemecky. Pre mňa a ostatných to bol veľmi pekný zážitok. Počuť ich piesne sprevádzané dychovkou a taktiež vidieť ich neobyčajné kroje.

Folklórne zástupy môžete taktiež vidieť aj počas karnevalu či vianočných sviatkov.

Čo sa týka tradícií na Vianoce, tie sú celkom odlišné od slovenských. Klöckeln je tradícia, ktorá je stále živá v niektorých dolinách. V údolí Sarntal zasahuje táto tradícia až do 16. storočia a vo veľmi pôvodnej podobe sa zachovala dodnes. Názov "Klöckeln" pochádza z dialektového slova pre "klopfen" alebo "knock"(klopanie). Tri "Klöckelove noci" sú tri štvrtkové večery pred zimným slnovratom. Maskovaní mladíci sa pohybujú v skupinách z domu do domu, vytvárajú din a žiadajú darčeky. Pritom spievajú dve piesne, pieseň "Klöckel" a ďakovnú pieseň, obe na odovzdané melódie. Dôležitú úlohu zohrávajú dvaja muži oblečení ako manželský pár - "Zussler".

Nikto si nie je istý pôvodom tejto tradície, ale pravdepodobne má svoje korene v pohanských zvykoch.

Obr.1 Klöckeln v údolí Sarntal

Obr.2 Folklórpočas Veľkonočného obdobia

V meste Levice prevláda Rímskokatolícke vierovyznanie, ale zastúpené sú aj iné cirkvi. Napr. Evanjelická cirkev a.v., Cirkev bratská či Reformovaná kresťanská cirkev. Nechýbajú ani kresťanské symboly. Na levicej kalvárii sa nachádza kríž s vyhladkovou vežou. Vo viniciach zase vidieť sochu sv. Urbana, patróna vinohradníkov.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku?

Viera a náboženstvo

Oblasť Južného Tirolska je silne katolícka. Katolícke symboly je možno pozorovať na rôznych miestach, napr. v prírode, parku, vo verejných inštitúciách...

Zaujímavým faktom je, že celé Tirolsko je zasvätené Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu.

Kostoly v Bolzane

V historickej časti mesta Bolzano sa nachádza katedrála Duomo Maria Assunta postavená v goticko-románskom slohu so zdobenou strechou. V meste bolo postavených mnoho ďalších kostolov. V blízkosti katedrály sa nachádza dominikánsky či kapucínsky kostol. Najstaršiu časť mesta tvorí kostol sv. Jána. Na stenách sú okrem iného zobrazené fresky, znázorňujúce život sv. Jána Evanjelistu a sv. Jána Krstiteľa. V kostole Najsvätejšieho Srdca Ježišovho je každý deň možnosť adorovať Pána Ježiša vo vystavenej Sviatosti Oltárnej. Nachádza sa tu relikvia sv. Petra Juliána Eymarda, zakladateľa Eucharistiánov. V niektorých kostoloch sa slávia Sväté Omše iba v taliančine (kostol zasvätenému sv. Donovi Boscovi) alebo iba v nemčine (kapucínsky kostol), alebo v oboch jazykoch (katedrála).

Okrem množstva katolíckych kostolov sa v meste Bolzano nachádza aj evanjelický kostol či kostol Novoapoštolskej cirkvi.

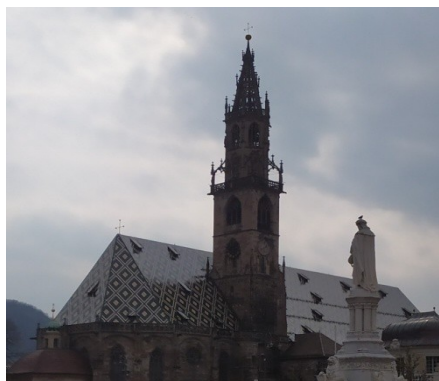
Zvyky

Miništrovanie je tu typické aj pre dievčatá, napr. v kostole na Oberbozene.

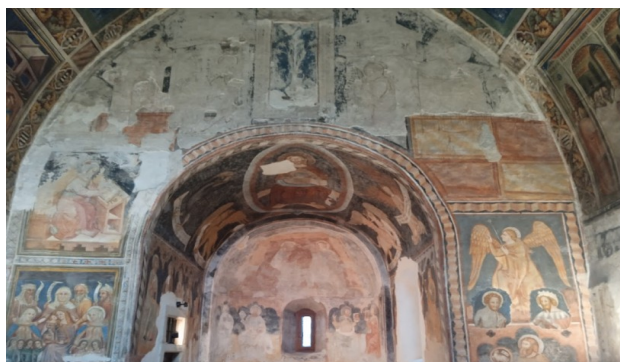
V kostoloch sú na laviciach položené viaceré modlitebné knižky. Pomocou nich môže veriaci svojím spevom prispieť k sláveniu liturgie.

Symboly

Návštevník Južného Tirolska si môže všimnúť kríže v prírode, popri cestičke, v reštauráciách, v školách (nielen v cirkevných), kostoly a kaplnky na lúkach alebo zastavenia krížovej cesty na turistickom chodníku. Kaplnky nechýbajú ani na hrade Tirol či na zámku Trauttmannsdorff.

Obr. 1 Katedrála

Obr. 2 Fresky v najstaršom kostolíku v

Obr. 3 Križ v prírode

Obr. 4 Relikvia sv. Petra Juliána Eymarda
v kostole Najsvätejšieho Srdca Ježišovo

Obr. 5 Socha Panny Márie v
narku

Obr. 6 Kaplnka na zámku
Trauttmannsdorff

Múzeá, hrady

Juhotirolské múzeum archeológie

Počas nášho pobytu v Taliansku sme navštívili aj pár múzeí a hradov. Jedno z múzeí, ktoré sme mali možnosť navštíviť bolo Juhotirolské múzeum archeológie – Museo Archeologico dell' Alto Adige, ktoré sa nachádza v Bolzane.

Toto múzeum je domovom zachovaného tela ľadového muža Ötziho, jednej z najznámejších a najzachovalejších múmií sveta. Múmia Ötziho je konzervovaná v samostatnej komore s teplotou -6° C. Malé okienko nám umožnilo nahliadnúť dnu a vidieť zachovalú múmiu, ktorá bola nájdená v roku 1991 manželmi z Norimbergu. V múzeu sme sa mohli dozvedieť viac o Ötziho živote, jeho oblečení z organických materiálov, ako aj o jeho výbave. Výstava mala 3 poschodia a obsahovala informácie o jeho objave, ako aj príbehy a otázky.

Výstava bola doplnená rôznymi videami o výskume a objave so zvukovým komentárom, fotkami či ukážkami jeho oblečenia a zbraní. Najväčším plusom určite boli videá, ktoré nám viac priblížili a detailnejšie opísali výskum Ötziho múmie a okolnosti jeho objavenia či života.

Hrad Tirol

Z hradov sme navštívili hrad Tirol – Castel Tirol, ktorý sa nachádza pri talianskom meste Merano a pochádza z 11. storočia. Bol postavený vysoko nad Meranom na obrovskej moréne. K hradu sa ide pešo cez obec Tirol, odkiaľ vedie chodník okolo viníc a popod tunel vytesaný do skaly. Kedysi bol hrad Tirol sídlom pánov z Tirolska.

Práve podľa tohto hradu bolo pomenované Tirolsko. V súčasnosti sa v hrade nachádza Juhotirolské historické múzeum kultúry, ktoré ilustruje históriu Tirolska od jeho počiatkov až po súčasnosť na 20 rôznych úrovniach. Mohli sme v ňom vidieť aj gotické fresky a najstaršie sklenené maľby z Tirolska. V okolí hradu sa nachádza aj kaplnka.

Obr. 1 Juhotirolské múzeum archeológie

Obr. 2 Hrad Tirol

Mladí ľudia a voľný čas

V regióne Tirolsko si mladí ľudia môžu užiť veľké množstvo atrakcií a aktivít. Mladí si môžu užiť voľný čas napríklad na rôznych športoch ako je futbal, basketbal, hokej, volejbal a mnoho iných športov, ktoré sú k dispozícii v Tirolsku.

Obr. 1 Hokejový štadión v meste Bolzano

Po náročných hodinách v školách si môžu ísť vychutnať kávičku do rôznych kaviarní, ktoré sú skoro na každých piatich metroch v Bolzane. Cez víkendy zvyknú navštevovať rôzne diskotékové kluby.

Obr.2 Káva na Walterplatzi

Pravidelne športuje každý štvrtý Slovák, naopak jeden zo šiestich dopytovaných podľa prieskumu Slovenského národného panela nešportuje vôbec. Medzi svoje najobľúbenejšie aktivity najčastejšie radíme cyklistiku, pešiu turistiku a posilňovanie, či fitness aktivity. Národným športom je podľa väčšiny z nás hokej.

Ako je to u vás v Južnom Tirolsku?

Športové podujatia v Južnom Tirolsku

Taliani sú známi svojou vášňou k športu, to isté platí aj pre obyvateľov Južného Tirolska. Medzi najnavštevovanejšie športy v Južnom Tirolsku patrí futbal a hokej. Futbalový klub FC Südtirol aktuálne pohybujúci sa na 4. priečke v 2. najvyššej talianskej lige sa chváli jednou z najvyšších návštevností fanúšikov na zápasoch.

Hokejový klub HC Bolzano-Bozen Foxes už dávno prerástol taliansky hokej a aktuálne pôsobí v rakúskej EBEL lige. Taliansky klub ovešaný titulmi sa tento rok mohol radovať iba z celkového 2. miesta keďže vo finále boli prikrátky na svojho rivala zo Salzburgu.

Športové voľnočasové aktivity

Ľudia v Bolzane majú k dispozícii veľa kvalitných športovísk, ale medzi tie najkomplexnejšie patrí Parco da pallavolo. Parco da pallavolo pôvodne vznikol ako projekt pre volejbal pod holým nebom, ale teraz sa tam nachádzajú aj multifunkčné, futbalové, street workautové a mnohé iné ihriská.

Turistika v Južnom Tirolsku

Krajina v sebe spája zasnežené vrcholy Álp, vinice, tradičné kulinárske umenie a prastaré zvyky miestnych obyvateľov. Panenská príroda sa hemží turistami v zime i v lete. Top talianske lyžiarske strediská zvädzajú milovníkov zimných športov k nečakaným výkonom a zelené kopce v letných mesiacoch, lákajú celé rodiny k prechádzkam a výletom na bicykloch.

Región pamätajúci dejinné zvraty uchoval historické pamiatky ako sú hrady, zámky, sprístupnené bane, kostoly, cirkevné stavby a pozoruhodné múzea. Jedným z najväčších ťahákov je Vrch Grawand s najvyššie položeným hotelom v Európe.

